

*Fredrakk av
Statsministeren T. Stoltzenberg.*

Konserthuset, Oslo

Med forbehold om endringer
SPERRET til LØRDAG 4. APRIL
1987 KL. 1800.

Gro Harlem Brundtland

Hilsningstale ved Statsministeren i forbindelse med festforestilling "Lokalt folkestyre 150 år", lørdag 4. april 1987.

Ved avslutningen av denne jubileumsuken vil jeg gjerne få rette en takk til landets kommuner og fylkeskommuner og til Norske Kommuners Sentralforbund for en storstilt feiring. Kommunene har på denne måten fått markert seg og sin virksomhet overfor landets innbyggere på en fin måte. Jeg tror at langt flere i løpet av denne uken har fått forståelse for den plass kommunene har i utviklingen av samfunnet.

Kommunesektoren utgjør i dag kanskje det vesentligste element i de tilbud velferdssamfunnet yter sine innbyggere. Styrkingen av kommunenes og fylkeskommunenes plass i vårt samfunn har dels skjedd ved at kommunesektoren frivillig har tatt på seg nye oppgaver og dels ved at staten har overført oppgaver. Dette har vært en utvikling som det har vært bred enighet om både på statlig og lokalt nivå. Fordelene ved en lokal tjenesteyting er åpenbare. For det første reduserer de lokale politiske organ avstanden mellom befolkningen og de som styrer. Oppgaveløsning i kommunesektorens regi gir befolkningen mulighet til å påvirke sitt eget nærmiljø. De lokale folkevalgte organer vil ha de beste forutsetninger for å definere oppgaver i lokalsamfunnet og å finne de beste løsninger.

Det er kommunene og fylkene som er pålagt de mest sentrale velferdsoppgavene. Det er i lokalsamfunnet folk møter dem. Der må den viktigste fornyelsen skje. Vi må våge å satse på kommunene. Vi må heller delegere litt mer enn det en tror er forsvarlig enn litt mindre. Våge å gi frihet og mulighet til utradisjonelle løsninger.

Vi har en blandingsøkonomi. Vi bør stimulere til en blandingsadministrasjon. Bryte ned grenser mellom sektorer, men også mellom kommunale, fylkeskommunale og statlige organer. Oppmuntre til samarbeid f.eks. mellom trygdeetat og sosialetat.

Frikommunene er her et viktig forsøksarbeid som kan løse ut nye krefter i lokalsamfunnet.

Med et økt lokalt ansvar for tjenesteytingen er kommunesektoren samtidig blitt stilt overfor et annet krav: Hensynet til en jevn fordeling av godene. Derfor har overføring av oppgaver ofte blitt fulgt av et regelverk som skulle sikre likhet. Et kommunalt selvstyre uten klare krav til likhet kan vanskelig tenkes. Likhetsidealet er grunnfestet i vår befolkning.

Likhetsidealet må likevel ikke brukes som et argument mot den ønskelige fleksibilitet i regelverket.

Dette er kanskje vår viktigste utfordring: Å forene velferdspolitikkenes mål om likeverdighet i tilbudene med de voksende og forståelige krav om mer individuelt tilpassede tilbud.

Vi må se på brukerne av offentlige tjenester som medspillere når tjenestene skal endres og forbedres.

Vi må spørre: Dekker vi behovene på en god nok måte? Yter vi de tjenester folk trenger og spør etter? For det er menneskene selv - hvert enkelt av oss - dette gjelder. Derfor må den offentlige sektor fornyes, og tilpasse seg nye behov. Den må kunne tilby flere typer løsninger og større valgfrihet.

Og det skal være noe mer enn et valg mellom samme type service på forskjellige steder. Det bør også være valg mellom forskjellige tilbud.

Kommunene må søke samarbeidspartnere som kan være med og ta initiativ og løse oppgaver. Her må også organisasjoner, velforeninger og borettslag få nye og spennende roller å spille. Barnehageutbyggingen og eldreomsorgen kan være eksempler.

Regjeringen legger stor vekt på en fortsatt styrking av kommunesektorens plass og rolle. En effektiv og god kommunesektor er den beste garanti for vårt velferdssamfunn.

Jeg kan derfor love at dagens jubilant fra Regjeringens side skal få de beste arbeidsmuligheter slik at vitaliteten kan holdes oppe og økes. Jeg vil få gratulere oss alle med de første 150 årene, og spår en spennende og utfordrende fremtid.